

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Tripliciter Pascha nostru[m] Christus nos consolatur triplici transitu, Sermo

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

uatis sobrijs in domibus vestris, & latemini cum prolibus, cum vxore & familia vestra iuxta faciem sanctorum. Ibi colloquamini aliquid boni, quod in predicatione audistis, & eis legite (si scitis) aliquid ex libris non hereticorum, sed ex pio aliquo catholico & bono libro. Parcite impensis, vt non faciatis magnifica conuiuia, nec ad eadem inuitati faciliter eatis. Si placent tamen conuiuia aut recreationes humanæ, inuitetis homines egenos & peregrinos, pupillos & viduas, mœstos & afflictos, & eos qui non habent vt iterum vos inuitent, aut vnde vobis retribuunt. His omnibus faciatis consolationem, atque in Domino cum illis gaudeatis, instixuatisque omnem vitam vestram, ac familiam ad pietatem, ad sanctimoniam, ad Dei timorem, ad præceptorum eius obseruantiam, vt sic omnes in vobis homines ædificentur, videntes vos cum Christo resurrexisse. Vosque in tempore hoc legi cum in eius gratia, in eiusque viuatis amicitia, & tandem feliciores & quieti mortamini, adiuuante vos in omnibus Domino nostro Iesu Christo, qui est benedictus in secula, Amen.

SERMO IN EADEM SOLENNITATE.

Triplex Pascha nostrum Christum nos consolatur triplici transitu.

Pascha nostrum immolatus est Christus, I. ad Corinth. V. Pascha non semper in sacra scriptura æquè, vniformiterque accipitur. Significat enim interdum festiuitatem ipsam, quam olim Iudæi celebrabant quotannis per septem dies ob memoriam egressionis suæ de terra Aegypti. Deinde significat agnum quoque, qui in eadem solennitate immolabatur comedendus, quomodo discipuli acceperunt, quando Christo dicebāt: *Vbi vni paremus tibi: Pascha, id est, agnum vt manduces?* Hoc modo in epistola hic quoque Paulus accipit, dicens: *Pascha nostrum immolatus est Christus.* Ac si diceret: Pascha quidem cuiusmodi fuerit apud Israelitas ac Iudæos, non ignoratis. Veruntamen Pascha illud fuit figura tantum Paschetis nostri. Et idcirco quid nostrum sit Pascha in veteri illo olim figuratum, vt sciatis, audite. Pascha nostrum immolatus est Christus. Hoc ipse Christus quoque subindicat, vbi discipulis suis ante biduum passionis suæ dicit: *Scitis quia post biduum Pascha fiet, & filius hominis tradetur vt crucifigatur?* Scitis quia post biduum agnum iuxta legem manducabimus immolandum? Scitis Pascha futurum? Scitote tunc etiam agnum verum, qui in illo typico agno figurabatur, hoc est, me pro vobis immolandum. *Tradetur enim tunc filius hominis, & crucifigetur,* hoc est, maerabitur & immolabitur in redemptionem, & in cibum hominum. Dicit igitur Paulus: *Pascha nostrum immolatus est Christus.* Non est, inquit, nobis, & pro nobis immolatus agnus, vt iuxta legem immolabatur, nec sumus liberati à seruitute Aegypti & Pharaonis, sed est pro nobis verus agnus immolatus Iesus Christus Dei Filius, sumusque liberati à seruitute diaboli & peccatorum. Hic agnus quem nos comederemus, immolatus pro nobis est in ara crucis. Hic est agnus de quo Baptista Ioannes dicit, digito illum monstrans: *Eccce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Istius agni carnes quotidie offeruntur modo in Ecclesia, nō vt quotidie patiatur Christus, sed vt illius qui semel passus est, obtuletque semetipsum pro nobis, ea-

dem oblatio iteretur, hoc est, ante conspectum Dei Patris offeratur pro nobis quotidie. Neque enim alium nos offerimus Christum, nec alia est oblatio nostra, quam nos Deo pro peccatis nostris offerimus, quam eadem hanc quam ipse obtulit pro nobis, & in qua Pascha illud vetus cessauit. Nam ante, qui comederunt carnes agni legales, hoc faciebant in memoriam ac gratiarum actionem liberationis suae, ac transitus de terra Aegyptii in terram repromissionis. Qui vero carnes veri atque immaculati agni edunt, hoc modo faciunt in Christi commemorationem, hoc est, in rememorationem charitatis & beneficiorum eius: praecipue autem illius, quo per transitum Christi, id est, per passionem ac mortem eius, nos quoque transitus de tenebris ad lucem, de morte ad vitam, de vetustate vitiorum ad nouitatem gratiae, de seruitute peccati ad libertatem spiritus. Pascha illud typicum quod nostrum figurabat Pascha, durabat septem diebus, nostrum vero durat per omne tempus vitae nostrae. Itaque Pascha nostrum immolatus est Christus. Agnus occisus & immolatus in sanctificationem nostram pro nobis est Christus Iesus.

Hunc agnum filij his diebus comeditis. Sed videte quemadmodum mouit vos, vt sui memoria, suaeque dilectionis imitatio semper maneat vobiscum. Nolite hoc obliuisci, quod ex sola charitate, non ex debito, non pro suo commodo, sed pro vestra salute, gratis propter vos passus & mortuus est. Pascha igitur vestrum, quo epulemini, quo gaudeatis, immolatus est Christus. Secundo vobis aduertendum est, quod Pascha transitus dicitur. Hoc modo Christus est Pascha nostrum, hoc est, transitus noster, quia ipse est virtus nostra & causa, vt per ipsum transeamus securi, vbi alioqui haudquaquam essemus securi. Est autem triplex huiuscemodi transitus, quorum nullum absque singulari adiutorio gratiae diuinae possumus peragere. Primus est transitus a culpa ad gratiam. In hoc tria occurrunt, quae nobis motum generant pariter & difficultatem. Primum est, quod per se non potest homo transire, scilicet a culpa ad gratiam. *Sine me, inquit, nihil potest fieri, quanto minus eius gratiam, aut amicitiam obtinere?* Verum consolatur eduerso, quod alibi dicit de ingressu diuinitum in regnum caelorum. Quod impossibile est apud homines, possibile est apud Deum. Nempe apud illum omnia possible sunt, & non est ei impossibile omne verbum. Exilius igitur ope possumus, quod alioqui non possemus. Sic enim dicit Ecclesiasticus: *Considera opera Dei, quod nemo potest corrigere, quem ille despicit.* Magnum namque chaos firmatum est inter statum culpae, & statum gratiae, quod solus Deus dissoluere potest. Ideo in Esaia dicit: *Ego sum qui a caelo inquitur et stans propter me.* Tanto autem a se distant intervallo status gratiae & culpae, quanto caelum distat a terra. Siquidem status culpae, seu irae Dei, in quo uiuit peccator, est porta inferni. Status vero gratiae est porta regni caelestis. Vide iam quantum distent, nempe tantum, quantum infernus scilicet a regno caelorum. Non fit ergo transitus a culpa ad gratiam, nisi diuina virtute. Quomodo enim nulla creatura seipsam potest creare, ita nulla quoque potest ipsam recreare, aut a spiritali morte resuscitare. Secundo difficultas est, quia nisi transeat, perire illum necesse est, cum sit in manibus hostium. *Quis enim amat periculum, peribit in illo, sapiens autem fugiet.* Tertia est difficultas, quae

1. Petri 3.

Transitus triplex.

A culpa ad gratiam transitus secundum quoniam sunt difficultates. Ioan. 15.

Luca 7.

Eccl. 7.

Luca 16.

Isaia 43.

Isaia 2.

quod illi
Diuina
habet.
quod in
cum ob
bet. Ita
stem ru
nam tu
theribi
ueniam
tempore
in facien
faciat li
quod Ap
molatur
neus pro
vt illum
omni, q
debeant
suum p
entim est
li in cae
ore, de
gret. Qu
deria ill
urrunt.
tes, lab
strum in
est, tran
que amo
uam, q
mitatis
Tertius
is. Nor
Primum
amore o
sue redi
ritum. T
dem sum
ritate co
stabitur
charitate
re Domi
vna de
ceptum.
si est d

VI

quod illum ad quem & cuius ope debet transire, fecit homo sibi inimicum. Divinam enim iustitiam offendit omnis peccator, & hanc sibi contrariam habet. Est tamen interim transire ad eius gratiam volenti hæc consolatio, quod iustitiæ misericordia Domini coniuncta est, quæ in hac vita principalem obtinet, quemadmodum iustitia post hanc vitam iudicium suum habet. Itaque Domini misericordia hic reos ac transire volentes absolvit, ibi autem iustitia sistit reos, & digna illis retribuit. Verum de hac Dei iustitia etiam nunc nobis imminente Psalmus ait: *Nisi conversi fueritis, gladium suum ostendit, arcum suum tetendit, & paravit illum. Et in eo paravit vasa mortis.* &c. Præsumamus igitur faciem Domini oportet, eius quaerendo misericordiam in tempore opportuno, quo hostibus nos à tergo insequentibus, & mari nobis in faciem occurrente Domini misericordia mare dividat, nosque transire faciat liberos hostibus in mari submersis. De hoc transitu intelligimus, quod Apostolus dicit, Pascha nostrum, id est, transitum nostrum esse immolatum Christum. Verè enim immolatus est, verè in cruce ut serpens æneus pro nobis suspensus est, ut illum intueamur, ut intuentes sanemur, & ut illum manducantes, eidem incorporemur. In huius enim intuitu discimus, quo transire debeamus, quomodo ve ei assimilari, ac conformari debeamus transeuntes. Secundus transitus est de vitijs ad virtutes per desiderium penitentiae. Huic transitui quoque non desunt difficultates. Quis enim est qui dignos faciat fructus penitentiae? Quis ita penitet, ut Angelus in celo de se gaudium faciat? Quanta item est difficultas assuetis desuere, delicata sibi subtrahere, amara deserere, & interdum licita sibi negare? Quanta item molestia est carnem affligere, peccata mortificare, desideria illicita persequi? In omnibus itaque quæ in hoc nobis transitu occurrunt, puta quo à vitijs transeamus ad virtutes, occurrunt difficultates, labores, timores, scrupuli, caligines, errores. Sed aspiciate agnum nostrum immaculatum, quomodo ille transierit. Pascha enim nostrum, id est, transitus, cuius amore nos transimus, & qui transire nos docet, cuiusque amore transire nos decet, immolatus est Christus. Inter immolandum autem, dum sicut agnus ducitur ad victimam, exemplum nobis dedit humilitatis, patientiæ ac obedientiæ, ut transeundo sequamur vestigia eius. Tertius transitus est à statu gratiæ ad statum gloriæ, per torrentem mortis. Non pauca sunt autem in hoc transitu, quæ formidanda occurrunt. Primum enim quod terret nos, est incertitudo salutis. Nescit enim homo an amore odiove dignus sit. Et sæpenumero fit, ut via videatur homini bona iuxta, iuxta sapientiam sententiam, cuius tamen novissima ducant ad infernum. Terret itaque quia incerti sumus nec securi de salute nostra. Securi quidem sumus per fidem, nos transituros: si tamen fidem hanc cum spe & charitate coniunxerimus. Nihilominus metuimus tamè. Quis enim est, qui gloriabitur se mundum habere cor? Quis est qui iactabit se habere fidem, spem, charitatemque certam? Neque enim vnum tantum, sed omnia necesse est implere Domini præcepta, omnem possidere virtutem, eum qui saluari cupit. Nã si vna deest homini virtus, nulla adest. Si vnum homo Dei præterierit præceptum, si legem in vno offenderit, factus est omnium reus. Eam ob rem, si deest charitas, non potest adeste fides, si deest fides, non potest adeste charitas.

Gal. 7.

Exod. 4.

1. Cor. 5.

Num. 21.

A vitijs ad virtutes.

Math. 7.

Lucæ 15.

Hiere. 17.

1. Petri 7.

A statu gratiæ ad statum gloriæ.

Eccle. 9.

Prover. 11.

Jacob. 2.

1. Cor. 13. *tas. Nam si fidem habuero vt montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum. Potest quidem fides in homine aliqua esse absque charitate: sed non potest fides esse saluans absq; charitate. Est enim in peccatore fides, sed mortua fides. Nam si in illo, qui introductus fuerat ad prandium regis, nuptiu filio suo facientis, non habente vestem nuptialem, fides non fuisset, ad prandium seu ad nuptias non intrasset. Per fidem introitus est in Ecclesiam. Habuit ergo fidem, sed mortuam, quia non habuit charitatem. Quor igitur hoc modo sunt alij, qui item credunt & contremiscunt, nō minus quam demones? qui tamen non magis saluantur, quam demones. Ergo non absque timore mors potest expectari, nisi superabundans Dei gratia hominem necimeat, stabilierit. Est præterea difficultas alia non parum molesta. Nam qui in gratia quoque ad mortem venit, tamen consolari per spem potest seipsum, qua confidat in Deo, vt illius gratia protegente, in fine non seducatur, nec excidat à charitate, nequaquam tamen est certus. Occurrunt enim tentationes graues, concomitantur peccata & mala opera accusa: propria conscientia, expectatur purgatio acerbissima, quæ omnia præsertim quando instant, formidantur. Non est igitur hic quoque alia consolatio necia filij, quam quia Pascha nostrum immolatus est Christus. *Christus pro nobis mortuus est iustus pro iniustis, vt nos offerret Deo, mortificatus quidem carne, victor autem spiritu.* In cruce namque factus est ipse nobis redemptio, quoniam eius passionem & mortem Patri offeramus oportet pro nobis. Nunquam enim tranquilli aut securi morimur nisi in fiducia bonitatis, & spe meritum ac passionis Christi moriamur. Postremo, hic aduertendum est, quod, vt supra dixi, Pascha vocatur hic agnus occisus, qui olim in lege prius fuit de grege segregatus, figurans Christum agnum mansuetissimum, qui pro nobis in die Parasceues Patri suo fuit pro nobis immolatus, quem vos etiam sacramentaliter sub specie panis comedistis. Ne enim in timore essetis magno, ipse se adeo exhibuit amicum, vt vobis seipsum in calicem traderet, & nihilominus sua vos morte liberaret. Omnem igitur superborem, quem dixi, timorem exuere studeamus (si tamen semper bonæ voluntatis ad ipsum) propterea, quia Pascha nostrum immolatus est Christus. Quum enim hoc recolimus filij, quod Christus pro nobis mortuus est, duo nobis occurrunt: Vnum quod nobis materia est flendi alterum, quod est gaudendi occasio. Flendi materiam nobis præbent abundantissima peccata nostra, & ingratitude: propterea enim, quod peccata nostris induximus super pijsimo Domino Iesu tantas calamitates, pœnas, tristitias & dolores, quæ omnia sustinere illum oportuit, si nos charitate sua immensa redimere debebat, nōne flere inconsolabiliter debemus? Ipse patitur, & quicquid patitur, propter nos patitur. Num & passionem eius iri debemus? Num iterum peccando pœnis eius insultabimus? An non conuertendo nos ad ipsum, nec eundem redamando charitatem eius participemus? Hoc minimè nos decet. Sed flebimus cum flente, sustinemus cum patiente, congemiscemus cum gemente, vt eius passio & dolor nobis quoque sit dolor, dolentes compatientesquæ passionem eius contuemur: quandoquidem scimus, ea quæcunque patitur, pro nobis illum pati.*

1. Cor. 13.

Iacob. 2.

1. Pet. 3.

1. Cor. 13.

1. Cor. 13.

Rom. 8.
In Pascha solennitate quam nobis præsent materiam flendi.

Roman. 8.

pati. Hoc modo studiose cogitemus immolationem Christi eiusque charitatem. Aliud est quod gaudendi est nobis quoque in passione Domini materia, & hoc bifariam. Si quidem autem ipsi gratulabimur seu congaudebimus patienti seu passio, aut nobis. Si ipsi grandis certe nobis gaudiorum occurrit & materia & occasio. Nam gratulemur ei oportet quod Ecclesiam quam sibi desponsauit, hanc precioso sanguine suo redemit, quod Patris impleuit obedientiam, quod mortem vicit, quod tristitia superauerit omnia, quod de diabolo ac morte triumphauit, ac tandem victoriosus sibi gloriam obtinuit. Si verò nobis ipsi gratulamur, exultabimus quidem, quod per eius passionem ab inferno redempti sumus, quod filij Dei ex filijs diaboli efficiamur, quod heredes efficiamur regni caelestis, quod ex potestate liberamur diaboli, & cunctis bonis per Christum implemur. Dixi igitur, tam gaudendi quam tristitiam nobis euenire ex meditatione passionis Christi materiam. Veruntamen quia tempus est tristandi, tempus quoque gaudendi, ea quae tristitia sunt, & ad fletum prouocant, in die Parasceues absoluiamus. Hodie quae gaudij sunt, ex Christi morte & resurrectione nobis euentura tractemus. Hoc namque modo rectè nos conformabimus Christo, vt in tristibus cum eodem simus tristes, & in laetis gaudentes. Vos charissimi, qui hoc sacro tempore non tam Pascha celebrastis, quam ipsi comedistis, puta agnum Paschalem, viuentem & verum Dominum nostrum Iesum Christum, idque sacramentaliter, quod ad eius corpus sub speciebus panis constitutum, id agite, vt quem deuoti suscepistis, non indignè rursus à vobis expellatis. Indignior autem nulla ex amici expulsio, quam ea qua amicus à se expellitur: amici verò hostis ad illius contumeliam, ad se quasi illius loco introducit, & quando fidem quam ad amicum quondam habuit quis, illiusque dona ab eodem recepta, ad illius conuertit hostem eiusque obsequium. Quod à nobis omnibus auertat Iesus Christus Dei Filius in aeternum benedictus, Amen.

PRO FERIA II. SOLENNITATIS PASCHAE
Paraphrasin in epistolam, & Exegetis in Euangelium
vna cum suo Sermone, require in Tomo secundo de festiuitatibus sanctorum.

DOMINICA IN OCTAUIS PASCHAE,
Epistola, I. Ioannis V.

 Mne quod natum est ex Deo, vincit mundum. Et haec est victoria qua vincit mundum, fides nostra. Quis autem est qui vincit mundum, nisi qui credit, quoniam IESVS est Filius Dei. Hic est qui venit per aquam & sanguinem IESVS Christus. Non in aqua solum, sed in aqua & sanguine. Et spiritus est qui testificatur, quoniam Christus est veritas. Quoniam tres sunt qui testimonium dant

X X 3:   in ter-